

כל גגות פרק תשיעי עירובין

צד.

עין משפט נר מצוה

ב א מיי פ"ג מהלכות עירובין הלכה כה סמך לאון סה טוש"ע א"ח ס' שעל ספק צ:
בא ב טור ש"ע סס וסי ספא ספק צ:

רבינו חננאל

והא דרב לא איתמר בפירוש אלא מכללא. דרב ושמואל הוו יתבי בחצר נפל גודא דביני ביני, אמר שמואל איתיה גלימא נגודו ביה משום צניעותא דשרי לטלטולי בכלה עד מקום גודא. אהררינהו רב לאפיה. דלא לימרו הדר ביה רב משמעתיה דהוה אסר. ולא אמר להו ולא מירי. דאמר דשמואל הוה. ואמר שמואל אי קפיד אבא (שקילן) [שקילן] הימניה קטרו ביה הא גלימא. מחני, חצר דנפרצה לרשות הרבים הוכנס מחוכה לרשות הרבים וכו'. ואקשינו וכו' [ס"ל] לוי אליעזר משום דנפרצה לרשות הרבים הויה לה רשות הרבים ופרקינן אין ר' אליעזר לטבעמיה דכיון שעוברין ושביק רבים בחוכה הויה כרה"ר. דהניא ר' יהודה אמר משום ד' דנפרצה שביירו דרך לעצמן מה שביירו בירוה, ואוקמה כשאברה להן דרך באותה חצר, ועל מקום מחיצה מחלוקת. איבעית אימא בעידי רה"ר פליגי, ר' אליעזר סבר צידי רשות הרבים כרשות הרבים דמו. והאי חצר כיון שנפרצה לרשות הרבים ורבים דרסי לה, בעידי רשות הרבים הוא, ורבנן אמרי לאון כרה"ר דמי, ואמאי לא פליגי בעידי רשות דעלמא. [ד]לא תימא כי פליגי רבנן עליה דר' אליעזר ואמר לאו כרשות [הרבים] דמי אלא היכא דאיכא גיפופי, פי' גיפופי שרתיא כפסין וכתלים קטנים שעושין שלא [התחברו] [התחברו] כתלים, אבל היכא דליכא גיפופי לא, קא משמע לן חצר זו שנפרצה לרשות הרבים, ואקשינן והא מחוכה לרשות הרבים קתני, מכלל דאית לה גיפופי, דאי לית לה גיפופי מאין לה תוך, ופרקינן לעולם לית לה גיפופי ולית לה תוך, ואידי דאמרו רבנן מחוכה אמר ר' אליעזר נמי מחוכה. ואקשינן והכי מהדרי ליה רבנן מחוכה והוא לא אמר מחוכה. והכי בעידי רשות הרבים דאית ליה גיפופי לא דרסי לה רבים, חצר שנפרצה משתי רוחותיה וכן בית מר. ואוקמה רב בשנפרצה מב' רוחותיה ב' אמות

ואיבעית אימא בעידי רה"ר פליגי. ולא מיירי צדקה להס דכן: **ולפיכך בעידי רה"ר דעלמא.** ואם תאמר דילמא דוקא הכא פליגי משום דמקום מחילה שלו ואור"י דסתם צידי רשות הרבים הם שלו שרגיל אדם להיות כונס תוך שלו וזונה: **אבל היכא דליכא חיפופי מודו ליה קא משמע לן.** משמע דר"א איירי דליכא חיפופי והקשה ריב"א דנפרק קמא דשבת (דף א.) אמרינן מתקיף לה רב אחא בריה דרב איקא אימר לשמעית ליה לר"א היכא דליכא חיפופי היכא דליכא חיפופי מי שמעת ליה וי"ל דסוגיף דהכא כרז פפא דהתם:

מאי שנא מרוח אחת דאמר פתחה הוא. ואם תאמר מרוח אחת אע"ג דפרוך מרובה אמרינן צפ"ק (דף י.) דיתרת צפס ד' או צפני משוויין לכאן ולכאן אצל צפני רוחות לא משתרי צפני דג' מחילות דלור"י (ס.) [כמו סתם מצוי דהוי צפני וקוריה] וי"ל דהכא פריך לר' יהודה דאית ליה לקמן (סו.) שתי מחילות דלוריתא ועוד אור"י דסתם חצר אין לה אלא ג' מחילות וצדיעית פס ד' או צ' מחילות וצדיעית (י.) שנפרצו צ' רוחות מאותן ג' מחילות ואף על גב דהשתא כשנפרצה הוי מפולש ואמרינן צפ"ק (דף יב.) דצעי לכל הפחות לורת הפתח היינו דוקא כשנפרצה לרה"ר או לצדקה אצל הכא איירי כשנפרצה למצוי או לחצר אחרת דהא לא קתני שנפרצה לרה"ר:

מאי שנא מרוח אחת דאמר פי תקרה כו'. השתא כו'. השתא לא קאמר פתחה הוא דלפילו נפרץ צמילואו או ציתר מעשר רוצה להחיר צנית מטעם פי תקרה:

בשתי רוחות נמי נימא פי תקרה יורד וסותם. רש"י מפשט דרז ושמואל דפליגי צפי תקרה היינו דווקא צדקה כו'. צדקה שאין לה כלל מחילות אצל ציש לה אפי' מחילה אחת מודה שמואל דצשלש מחילות אמרינן פי תקרה יורד וסותם ואפי' שפיר הא דנקט אכסדרה צדקה לפי צדקה דווקא פליגי שאין שם מחילה וגרס צמר הכי כי לית ליה צד' אצל צג' אית ליה ולפי זה פירוש כל הסוגיא ואין נראה דלפילו לרז צפני מחילות זו כנגד זו לא אמר פי תקרה יורד וסותם דהוי מפולש כדאמר צפרק קמא דסוכה (דף יח.) לך נראה לר"י דסתם אכסדרה יש לה ג' מחילות כדאמר צלא יתפור (צ"ב דף כה.) העולם לאכסדרה הוא דומה לרות לפימה אינה מסוכנת ולית ליה לשמואל פי תקרה יורד וסותם אלא אם כן יש שם ארבע מחילות ומיהו לרז אפי' פרוץ משתי רוחות

מותרין לעתיד לבא ואם אסורין לאותו שבת: **גמ' במאי עסקינן אילימא בעשר מאי שנא מרוח אחת דאמר פיתחה הוא משתי רוחות נמי פיתחה הוא אלא ביתר מעשר א"ה אפילו מרוח אחת נמי אמר רב לעולם בעשר ובגון**
לשון רבינו תמוה לכאורה וי"ל דל"ל התם נחלך לא דקפי לה הכא בעידי רה"ר אע"ג דאית ליה גיפופי מ"מ דרסי לה רבים.

זה מטלטל עד עיקר מחילה. כדמעיקרא דלמרינן הואיל והותרה הותרה. וכלי הבית קאמר שמואל דאי צשצתו צחצר אפילו מחלך לחצר נמי דהא שמואל הוא דאמר ה"ה הלכה כר"ש ואפי' עירבה כל אחת לעלמיה לא) גזר משום מאני צדמים ואע"ג דהשתא הוו להו חלך אחת כשנפל לא אסרי להו צמים דהא שרי לאפוקי צממים לחלך הואיל והותר למקלם שבת: שקולו גלימא נגידו. קחו טלית ופרסו אותה שם להיות מחילה: אהררינהו רז לאפיה. דקסבר אסור לטלטל הסדין צצתוכה: שקולו הימניה וקטרו צה. קחו צצנטו וקטרו צו את הטלית למחילה: **מתני' חצר שנפרצה לרה"ר.** צמלוהה או יותר מעשר: חייב דרה"ר הוא וצגמרה קא צעי לה: פטור. אכל מותר לכחלה לא אפי' תוך ארבע אמות דלאו רה"ר היא אלא כרמלית היא והוא הדין נמי מתוכה לרה"ר: **גמ' צצנרו דרך לעלמן.** צצדה אחת: מה צצנרו צצרו. ואינו ראוי לגזרה אלא קנו לה: שאצדה לן דרך צאוסה שדה. שהיה לן דרך צו ואינו ידוע אי צצפנו אי צצרומו וצצרו לן אחת מן הרוחות: וקי **סימא הכא נמי כשאצדה לן דרך צאוסה חצר.** שאין מקום המחילה ניכר וצני רה"ר מרחיבין רה"ר לתוכה צצמקלם ואמרו שעד כאן היה רשותו וכי אמר ר"א רה"ר היא צצתו מקום מחילה קאמר שאלו עוררין עליו: והאמר רבי חיינא עד מקום מחילות מחלוקת. דמשמע כל החלך כולה עד מקום המחילה היו חכמים עושין אותה כרמלית אצל צמקום מחילה מודו מכלל דר"א משוי ליה לכוליה (ס.) רה"ר: ואציעית אימא. לעולם צצמקומות מחילות ניכרות ואפילו הכי משוי ליה ר"א למקום מחילה רה"ר דקא סבר צידי רה"ר כרה"ר דמו: הני מילי היכא דאיכא חיפופי. סתם צידי רה"ר איכא חיפופי. נועלין יתדות ואצנים גדולות סמוך לכותל שלם זיקוקו קרונות והוא אויר צצנייהם לכותל קרי צידי רשות הרבים ובהוא הוא אמינא הוא דפליגי רבנן ואמרו לאו רשות הרבים הוא ואסור לטלטל מתוכו לרשות הרבים משום דאיכא הפסק ולא עיילי צהא קרי להדיא אצל הכא אימא מודו ליה: והא מסוכה. לרשות היחיד קאמר ר"א חייב אלמא כולה חלך רה"ר משוי ליה: אידי **דאמרי רבנן מסוכה כו'.** ואנן פרכינן לרבנן אמאי נקטי מתוכה הא רבי אליעזר צתוכה מודה דכרמלית היא דמקום מחילה הוא דקא משוי רה"ר: **מתני' חצר שנפרצה.** צצבת לרשות הרבים: מותרין לאוסה צצת. הואיל והותר למקלמה: שניטלה קורסו או למיזו גרסינן: לעמיד לבא. לשבת הצאה: אם מותרין כו'. צגמרה [נה.] מפרש דרבי יוסי מחמיר והכי קאמר כשם שאסורין לעמיד לבא כך אסורין היוס:

הגהות הב"ה

(א) גמ' ולפלו צצרי רה"ר (ב) דעלמא וכו' דעלמא הוה אמרינן: (ג) רש"י ד"ה והוא וכו' לכוליה חצר רה"ר הסדין: (א) ד"ה משתי רוחותיו נמי נימא פתחה: (ד) תוס' ד"ה מאי שנה וכו' ואיירי נמי שנפרצה:

גליון הש"ס

גמ' זה מטלטל עד עיקר מחילה. ע"י לעיל דף עט ע"ב: תוס' ד"ה בשתי רוחות וכו' בבקעה שאין לה כולה. ע"י לעיל דף פו ע"ב תוס' ד"ה מוחלט:

מוסף רש"י

שקולו גלימא נגידו בה. דמחילה צלה נג לאו אלא הוא ומחילה כו מותר לעשות (סוכה סו.) אתריה דשמואל הוה. ולא אורה אע"פ לאוריו קמה צצמחיה (חולין גו.) רבים שביירו דרך לעצמן דרך שדה אחר מה שביירו בירו. אע"פ שלם נטלו רשות מצעל שדה (רשב"ם ב"ב פ.) שאברה להן דרך באותו שדה. דמי' אורחא אית להו גביה ויפה מה רבים מנה יחד, שהיה שצדה שצדה לו דך צצדה ביירו לן צצרה מעלמו אלא או צצית דן או צצתו על בעל השדה, אלא רבים צצית דין דמו דמאן מנייהו מומין להאי לני דילא (סו.) צציי רשות הרבים. סמך לצנים, שנתנסס להן מן הנמים אצנים ומשולין להרמיק מיחך העגלות, ומחלוקת חיפופי ולפני קרי צדי רה"ר (כתובות ג.). שנטלו קירותיו או לחייו. צצבת, מותרים באותו שבת. דלמרינן הואיל והותרה הותרה (לעיל פ"ג).

(א) לשון רבינו תמוה לכאורה וי"ל דל"ל התם נחלך לא דקפי לה הכא בעידי רה"ר אע"ג דאית ליה גיפופי מ"מ דרסי לה רבים.